

ת"פ 10035/12/12 - מדינת ישראל נגד שי אמרה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 10035-12-12 מדינת ישראל נ' אמרה
בפני כב' השופט אלון אינפלד

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ליאת לוי-סיגל, פמ"ד

המאשימה

נגד

שי אמרה (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד אלי בניה

הנאשם

הכרעת דין

אני מזכה את הנאשם מהעבירות המיוחסות לו באישום הרביעי, ומרשעו בכל המעשים והעבירות המיוחסות לו בשלושת האישומים הראשונים, למעט מעשה ההצתה הראשון שבאישום השני.

ואלה הנימוקים:

האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות סחיטה בכוח, סחיטה באיומים, הצתה, היזק בזדון והפרת הוראה חוקית. המדובר בכתב אישום הנושא 4 אישומים, שעניינם בעיקר עבירות של הנאשם כלפי אמו, עמה התגורר יחד עם בני משפחה נוספים.
2. על פי **האישום הראשון**, בתאריך 20/11/2012 פנה הנאשם למתלוננת מספר פעמים וביקש כסף. המתלוננת נתנה לו 300 ₪ והוא יצא מהבית. לאחר זמן מה שב וביקש עוד כסף, אך המתלוננת השיבה שאין לה. בתגובה, החל הנאשם להתפרע בבית, נטל צלחת והשליכה לעבר המזנון בסלון וכך נשברה הזכוכית של המזנון. הנאשם המשיך ותקף את המתלוננת בבעיטה בבטנה, כדי להניעה לתת לו כסף. המתלוננת אמרה לו להמתין כדי שהיא תביא לו כסף, יצאה מהבית, התקשרה למפקדו של הנאשם בצבא ודיווחה לו על המתרחש. זה הזעיק את המשטרה, אשר עצרה את הנאשם.
3. על פי **האישום השני**, ביום 28/11/2012, בהיותם בבית, פנה הנאשם שוב למתלוננת וביקש

עמוד 1

כסף. המתלוננת אמרה שביכולתה לתת מעט, אך לא הרבה. בתגובה, צעק הנאשם על המתלוננת ואיים שאם לא תיתן לו כסף הוא ישרוף את הבית. המתלוננת אמרה לנאשם שהיא תרד למטה לחנות, על מנת לפרוט כסף. בזמן זה, הכניס הנאשם ארגזי קרטון ובתוכם בגדים לחדר המקלחת והעלה אותם באש באמצעות מצת וכך גרם לפיח בחדר המקלחת. **בחלק השני של האישום השני נמסר כי** המתלוננת חזרה ונתנה כסף לנאשם, אך לאחר זמן קצר הנאשם שב ודרש כסף. המתלוננת השיבה שאין לה עוד ושהיא עובדת לבד ומשלמת על הכול. הנאשם נכנס שנית לחדר המקלחת והצית את ארגזי הקרטון והבגדים שנותרו. המתלוננת ובתה כיבו את האש וכתוצאה מהצתה זו נגרם נזק רב לחדר האמבטיה. עקב מעשים אלה, פחדו המתלוננת וילדיה להתגורר בבית עם הנאשם ועברו לבית אמה של המתלוננת.

4. על פי **האישום השלישי**, ביום 30/11/2012, בביתם, פנה הנאשם למתלוננת וביקש 2,000 ₪, תוך שהוא מאיים שאם לא יענה, ישרוף שוב את הבית. כאשר המתלוננת השיבה שיש לה רק 50 ₪, אמר הנאשם שזה לא מספיק ובעט במתלוננת ברגלה. אז, החל הנאשם לאסוף בגדים, נטל תרסיס הדברה והחל לרסס במקומות שונים במטרה להצית אש ולשרוף את הבית. אז, באמצעות מצת הדליק הנאשם אש בספת הסלון, הבעיר ארגז קרטון במטבח, הפיל ושבר את מכשיר הטלוויזיה וכן שבר תמונה ממוסגרת. המתלוננת ראתה את האש וצעקה לנאשם "חכה אני אביא לך כסף" ברחה מהבית בבכי והזעיקה את המשטרה.

5. על פי **האישום הרביעי**, לאחר שהנאשם נעצר בעקבות אירועי האישום הראשון, שוחרר בערובה על ידי קצין משטרה, בתנאי שלא יכנס לבית המתלוננת במשך 15 יום ולא יצור עמה קשר. נטען כי במעשים האמורים באישום השני והשלישי הפר הנאשם את ההוראה האמורה.

התפתחות המשפט - והתפתחות עמדתו של הנאשם

6. תשובת הנאשם לאישום ניתנה מפי הסנגור ביום 11/06/2013. **ביחס לאישומים הראשונים, טען הסנגור שלא היו דברים מעולם**, וכי המתלוננת מסרה במשטרה עלילות דברים, על מנת לכפות על הנאשם טיפול בבעיית ההתמכרות שלו. לעניין האישום הרביעי, טען הסנגור כי מדובר בהחלטה של הקצין, אשר אינה חתומה וממילא לא הייתה בתוקף ולכן לא הופרה. ביחס לנזק, הסנגור לא הכחיש שנגרם הנזק כפי שתועד בכתב האישום, אלא שלדבריו לא מדובר היה בנזק שנגרם על ידי הנאשם.

7. מרבית **פרשת התביעה** הוגשה בכתב בהסכמה והעידו 4 עדים בלבד, בהם המתלוננת ובתה מזל, אחות הנאשם. עדויות אלה נשמעו ביום 11/12/2013. העדות העידו אודות האירועים המתוארים בכתב האישום, תוך האשמת הנאשם במיוחס לו.

8. ביום 19/02/2014 **ביקש הנאשם, באמצעות הסנגור, לחזור בו מכפירתו ולהודות בשלושת האישומים הראשונים**. המדינה הודיעה כי אם הנאשם כך יודה, לא תבקש להוכיח את האישום הרביעי. אולם, כאשר הנאשם תוחקר על ידי בית המשפט אודות כתב האישום, התברר שהוא אינו מודה. לדבריו, היה תחת השפעת סמים ואלכוהול ואינו זוכר את האירועים כלל. מעבר

לכך, טען פוזיטיבית שלא התנהג באלימות פיזית כלפי אמו, אף לא בהיותו במצב של "קריז", שכן **"לא יכול להיות שהרבצתי לה גם אם הייתי מסומם"**. בנסיבות אלה, **לאחר שהנאשם לא הודה, לא היה מנוס מהמשך המשפט**.

9. בו ביום המשיך המשפט והנאשם **בחר להעיד**. תחילה העיד הנאשם כי עשה הרבה מהדברים המיוחסים לו בכתב האישום, כך הודה בשבירת הוויטרינה (עמ' 83-84 לפרוטוקול), הודה שצעק על אמו ואיים לשרוף את הבית (עמ' 85 לפרוטוקול), שהצית ארגזי קרטון ובגדים (עמ' 85-86 לפרוטוקול) והודה שריסס את הבית והצית את כיסוי הספה. יחד עם זאת, המשיך הנאשם והכחיש כל מעשה אלימות פיזית כלפי אמו.

10. גם בחקירה הנגדית, בתחילה הכחיש הנאשם כל אלימות כלפי אמו, אף שהודה באלימות כלפי הרכוש (עמ' 91 לפרוטוקול). הנאשם התבקש להסביר את המניע להתנהגותו, אך לא הצליח לעשות כן, מעבר לאמירה סתמית **"הייתי תחת השפעה"** (עמ' 91-92 לפרוטוקול). הנאשם המשיך לטעון כי לא יתכן שנהג כלפי אמו באלימות פיזית, אולם לשאלת בית המשפט אישר שיתכן שהיה אלים ואינו זוכר (עמ' 94 לפרוטוקול). הנאשם אישר כי אמו "אישה אמיתית" ואינה "שקרנית", אך לדבריו, לו היה פוגע בה פיזית היה נגרם לה נזק חמור (עמ' 94-95 לפרוטוקול).

11. בהמשך עדותו טען שוב הנאשם כי אינו זוכר דבר מהאירועים. כאשר הטיחו בו כי עשה מעשי אלימות כלפי הרכוש, כשבירת טלוויזיה והצתה, השיב במילה **"מודה"**. עם זאת, הבהיר כי אינו מודה מזיכרונו, אלא מחוסר ידיעה ומתוך אמון באמו ובאחותו (עמ' 96-98 לפרוטוקול). בסוף הדיון פנה בית המשפט לנאשם ונתן לו הזדמנות נוספת להסביר מדוע הוא מאמין לאמו, כי רצה להצית את ביתה, אך אינו מאמין לה שהכה אותה. הנאשם השיב תחילה **"מכות זה לא נתפס לי בכלל בראש, זה אני לא מבין את זה"** ולאחר מכן, המשיך ואמר **"אני לא יודע אין לי תשובה"**. לשאלת בית משפט אם למעשה טוען כי אינו זוכר משום שקשה לו לדבר על הדברים, השיב הנאשם בשלילה ועמד על כך שבאמת אינו זוכר (עמ' 98-99 לפרוטוקול).

12. ביום 09/03/2014, **בפתח הסיכומים, מסר הסנגור** כי הנאשם אכן מודה בכל הדברים בהם הודה ביום בו ביקש לחזור מכפירתו בכתב האישום. משמע, הנאשם מודה המעשים המיוחסים לו, למעט תקיפת המתלוננת. לעניין תקיפת המתלוננת - אמר הסנגור שהנאשם מודה גם בכך, אך מתקשה לומר את הדברים במפורש, מחמת הבושה. הסנגור אישר כי עמדת הנאשם היא שהאם דוברת אמת. **לדברי הסנגור הנאשם למעשה, בדרך פתלתלה, מאשר את כל עדותה של האם**.

13. **התובעת בסיכומיה** ביקשה להרשיע את הנאשם על יסוד עדות המתלוננת ובתה, ועל סמך הראיות התומכות השונות שהוגשו בהסכמה. התובעת הזכירה כי הנאשם הכחיש במשטרה את המיוחס לו ובאחת מחקירותיו עמד על זכות השתיקה. זאת, בניגוד לעדותו בבית המשפט, שם הודה בכל המעשים, למעט האלימות כלפי אמו. לעניין האישום הרביעי של הפרת הוראה חוקית, ביקשה התובעת להרשיע את הנאשם על יסוד כתב הערבות וחתירת הנאשם על הטופס.

14. **הסנגור בסיכומיו** הבהיר שאף שהנאשם מודה במעשים המיוחסים לו בשלושת האישומים

הראשונים, אין הוא מודה בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. לשיטת הסנגור, לא הוכחה עבירת ההצתה. זאת, משום שלא הוכח שהדברים בהם שילח אש, היו דברים שהם "לא לו", כהגדרת העבירה בסעיף 448 לחוק העונשין, והדבר אף לא יכול להיחשב כשילוח אש ברשלנות, שכן גם הגדרת עבירה זו דורשת כי הרכוש היה "לא לו" (סעיף 449). לפיכך, לשיטת הסנגור, העבירה הנכונה לתיאור התנהגות הנאשם הוא "גרימת היזק בזדון" (סעיף 452) אשר אינו כולל את היסוד של רכוש "לא לו".

15. עוד טען הסנגור כי לא הוכחה כוונה להצית את הבית, לא ברור באיזה תרסיס הנאשם השתמש, ולא ניתן להוכיח כי השימוש בתרסיס קשור לכוונה להצתת הבית.

16. לענין האישום הרביעי, הפרת הוראת הקצין, טען הסנגור כי כתב הערובה חתום על ידי הקצין, אך לא על ידי הנאשם. לדבריו, יש לקבל את גרסת הנאשם כי לא הוסברו לו תנאי השחרור, והוא לא הבין שאסור לו לחזור הביתה. אפילו בהנחה שהוראת הקצין מחייבת אף אם לא חתם על כתב הערבות, הנאשם לא הבין. כן נטען כי העדר חתימתו של הנאשם, מחזקת את טענתו שלא הבין שיש מגבלה האוסרת עליו להגיע הביתה.

17. סיכומו של דבר, למעשה, אין מחלוקת כי עדות האם והאחות היא עדות אמת ועיקרי עובדות כתב האישום הוכחו. שכן הנאשם הודה במו פיו ברוב הדברים, בעדותו בבית המשפט, אם כי "מחוסר ידיעה" תוך מתן אמון בעדות. אף ביחס לרכיבים שהנאשם לא אישר, הרי בעדות היה זה "בחצי פה". מעבר לכך, הסנגור מאשר בשמו של הנאשם, כפי שאף נראה בעת עדותו, כי הנאשם למעשה מודה שכל גרסת האם והאחות היא אמת, והנאשם מודה גם באלימות הפיזית כלפי האם אלא שבמעשים אלה לא הודה במפורש, מחמת הבושה בלבד. המחלוקת הנוטרת היא לגבי ארבעה יסודות מסוימים בכתב האישום: כוונת הנאשם לשרוף את הדירה (בניגוד לכוונה לשרוף החפצים שנשרפו בפועל), יסוד "לא לו" בעבירת ההצתה, תוקף הוראת ההרחקה של הקצין ומודעות הנאשם לתוכנה של הוראה זו.

18. נוכח יריעת המחלוקת המצומצמת, הכרעת הדין תתרכז ביסודות שבמחלוקת בלבד, כאשר השניים האחרונים יידונו כאחד.

שילוח האש - האם בדירה או בפריטים מתוכה בלבד

19. במהלך טיעוני הסנגור אודות הטענה כי לא הוכח שהדברים שבהם שילח הנאשם אש היו "לא לו", התברר שיש מחלוקת משנית, במה בדיוק שילח הנאשם אש. ליתר דיוק, אין מחלוקת כי הנאשם שרף פריטים מסוימים, בדירת המגורים המשפחתית, ואין מחלוקת כי איים לשרוף את הבית כולו. אולם מתברר כי הסנגור חולק על ההנחה של התביעה, כי הצתת אותם פריטים מסוימים מהווה תחילתה של שילוח אש בכל הבית. לשיטתו, אין זאת אלא הבערה של אותם פריטים בלבד.

20. נמצא, שלפני הכרעה אם הנאשם שילח אש "בדבר לא לו", יש להכריע מהו ה"דבר" בו שילח

את האש. מכיוון שהיום אין עוד מחלוקת על מהימנות המתלוננת ואחות הנאשם, ניתן להסתמך על דבריהן לעניין זה.

.21 המתלוננת מתארת במפורש כי הנאשם איים לשרוף את הבית אם לא יקבל כסף, ושללה את התזה האחרת של הסנגור (ראו לדוגמה עמוד 53). משמע, הנאשם גילה את היסוד הנפשי שלו במילים מפורשות, כי אם לא יקבל מבוקשו ישרוף הבית. הדברים עולים גם מעדותה של אחות הנאשם (עמ' 62) לפיהם הנאשם איים כי ישרוף את הבית, בטרם ביצע את ההצתה השנייה של המקלחת (כמתואר באישום השני בסעיף 7). הנאשם אף מודה כי איים לשרוף את הבית. כזכור, בהצתה השנייה של המקלחת, בניגוד להצתה הראשונה, הנאשם לא כיבה את האש בעצמו אלא הניחה כך, ואמו ואחותו נאלצו לכבות.

.22 נמצאנו למדים לכאורה כי פעולה זו, ההצתה השנייה במקלחת, הייתה אכן שילוח אש בכוונה לשרוף את הבית. זאת כאמור, על ידי הצתה של קרטונים ובגדים במקלחת תוך הצהרה כי הוא מתכוון לשרוף את הבית. כל עוד הנאשם לא נתן הסבר אחר לדברים, וכל עוד אין אינדיקציה נגדית בראיות, הרי ששריפת חפצים בבית, היא היא תחילת שילוח האש בבית.

.23 על הרקע האמור, קשה גם לתת פירוש אחר למעשים שנעשו יומיים לאחר מכן, כאשר הצית את ספת הסלון וגם קרטון במטבח. זאת, לאחר שלקח חומר ריסוס כלשהו וריסס בבית (האישום השלישי). הריסוס, בשילוב עם הצתה בשני מוקדים שונים, מלמד בבירור שזהו ניסיון להצית את הבית כולו. מכל מקום, הנאשם לא מסר הסבר אחר כלשהו, בוודאי שלא נתן הסבר בעדותו אשר ניתן היה לבחון מול הראיות בתיק במהלך חקירתו הנגדית.

.24 ההצתה היחידה שאולי יוצאת דופן בהקשר זה, היא ההצתה הראשונה של פריטים במקלחת (אישום שני, סעיף 4). שכן אש זו, שהוצתה בעת שאמו לא הייתה בבית, כותבה על ידי הנאשם בעצמו עוד בטרם הגעתה. בדוחק רב ייתכן לפרש (וכך יעשה מכיוון שיש להניח לטובת הנאשם כל ספק סביר), כי הצתה ראשונית זו, בה השמיד מעט בגדים, כוונה להיות איום אודות הכוונה לשרוף את הבית, ולא הייתה בעצמה תחילת מעשה שילוח האש בבית.

.25 נוכח כל האמור, עלה בידנו שהנאשם אכן שרף בפועל פריטים שונים. בניגוד לתבערה הראשונית במקלחת, אותה כיבה מיד בעצמו (אישום שני סעיף 4), ההצתה הנוספת באותו יום אותה לא כיבה (אישום שני פסקה 7), וההצתה באישום השלישי בסלון ובמטבח, נועדו בעליל להתחיל שריפה בבית. זאת, על מנת לממש את איומו. **במעשים אלה החל הנאשם לשלח אש ב"בית" ולא רק בחפצים שנשרפו בפועל.**

.26 טענת הסנגור כי לא ברור מה הדברים שהובערו בפועל, אינה מדויקת כל צרכה. לגבי האישום השלישי, הרי **אין מחלוקת שהוא הצית את הספה בסלון**, כעולה גם מהודאתו וגם מהתמונות. אף לגבי ההצתה השנייה שבאישום השני, שוגה הסנגור בטענתו כי לא הוכח שאין מדובר בבגדים של הנאשם עצמו. שהרי אחות הנאשם העידה במפורש כי ההצתה השנייה נעשתה לנגד עיניה וההצתה בוצעה על ידי **שריפת מנבת** (עמ' 65 בשורה 7 ושוב בשורה 13).

27. חזקה על מגבת ביתית, אם לא הוכח אחרת, ובוודאי אם לא נטען אחרת באופן קונקרטי ומפורש, כי היא שייכת לבעלת הבית, שהיא מן הסתם אמו של הנאשם. לכל היותר, ניתן לשער איזו קונסטרוקציה משפטית, כי הנאשם באיזה אופן שותף כמחזיק מורשה של הבית או הרכוש. אך מכל מקום רכוש משפחתי, שאינו שייך לו בלבד, נחשב כרכוש "לא לו". הכול כמפורט בפרק הבא.

"לא לו"

28. עבירת ההצתה מוגדרת בסעיף 498 לחוק העונשין "המשלח אש במזיד בדבר לא לו". טענת הסנגור היא, כי לא הוכח שהדברים ששרף הנאשם לא היו שלו.

29. טענה זו קשה בעיני. אין מחלוקת כי הנאשם מתגורר עם אמו. מדובר בצעיר, בגיל צבא (אך נפקד או עריק), אשר נמצא במצוקה כספית חמורה, אף אם בעבר עבד והרוויח כסף. מצוקה זו ידועה מעצם העובדה שהאיומים שלו נועדו לסחוט את "כבשת הרש" של אמו קשת היום. **חזקה על צעיר בגיל כזה, המתגורר בבית אמו, כי הדירה עצמה והרהיטים, הם של האם ולא שלו.** בוודאי כאשר הוא עצמו חסר אמצעים, צורך סמים לעיתים תכופות, ומן הסתם היה מוכר רכוש שהיה באמת שלו כדי להשיג הסם, לפני נקיטה בצעדי ייאוש. אכן, מעדות האם עלה כי בעבר נהג הנאשם "לפנק" ומשתמע מעדות האחות כי היו מתנות שהוא נתן ליתר בני המשפחה בעבר (עמ' 65 שורה 11). אולם, אותה תקופה חיובית הייתה זמן משמעותי לפני העבירות לכאורה. מכל מקום, לא הוכח כי הנאשם החזיק רכוש מוגדר שהוא שלו בנפרד יתר בני הבית, למעט בגדים או חפצים אישיים מובהקים. חזקה שאין הדבר כן, אם לא הוכח ולו בראיה ראשונית.

30. לעניין הספה הדברים פשוטים שכן חזקה על הרהיטים שהם שייכים למחזיק הדירה. השיקול האמור נכון, בעוצמה פחותה אך מספקת, גם ביחס למגבת מההצתה השנייה שבאישום השני. מגבת, בה שרף את יתר הדברים שנותרו מההצתה הראשונה. אפילו מגבת, אם לא נאמר במפורש כי היא של הנאשם ולא של האחרים, חזקה שהיא של "הבית". משתמע מדברי האחות כי המגבת הייתה מגבת משפחתית בחדר האמבטיה שהרי טענה בלשון פשוטה "ואני זוכרת שהייתה שם מגבת". לא נאמר שזו הובאה מחדרו, לדוגמא, או כי הוא החזיק ב"מגבת שלו". הסנגור לא עימת העדה עם כל טענה בהקשר זה.

31. כאמור, הנאשם לא העיד כל עדות אחרת ולא מסר כי הדברים ששרף הם שלו. הוא לא טען כי מותר היה לו לשרוף את הדברים. להיפך, **מוסכם שהנאשם איים על אמו בשריפה על מנת לסחוט כסף. מה איום יש כאן, אם הוא שורף דברים שהם שלו, ולא שלה?** איני מוצא הגיון בתזה הזו שמציע הסנגור וחזקה שכל מה ששרף לא היה שלו בלבד. מכל מקום, בהעדר עדות נאשם הטוענת טענה פוזיטיבית כי הקפיד לשרוף רק דברים שהם שלו (וניתן היה בחקירה נגדית לשאול כמה שאלות טובות על עדות כזו) אין לקבל הטענה.

32. יאמר, כי אם יש ספק כלשהו, הרי זה שמא הנאשם עצמו נחשב כשותף ברכוש בדרך כלשהי. **בהעדר ראיה מוחשית אחת, הרעיון שכל הרכוש שנשרף בעצם שייך לנאשם אינו מבוסס מספיק כדי להקים ספק סביר.**

33. יאמר עוד, כי **אם אדם שורף רכוש המשותף לו ולאחרים, כגון ציוד משותף של בני זוג, הרי שמדובר בשריפה של דבר שהוא "לא לו"**. הדברים ברורים. הרי אחת המטרות של איסור ההצתה היא מניעת פגיעה ברכושו של אחר. הפירוש לפיו העובדה, שיש לנאשם חלק בקניין של הרכוש שהובער, שוללת את משמעות הפגיעה בקניינו של האחר, אינו הולם את מטרת החקיקה. הפירוש הסביר היחיד הוא, שדי בכך שיש במעשה משום פגיעה בקניינו של האחר, אפילו בנוסף לפגיעה ברכוש המצית, כדי לקיים את העבירה.

34. כזכור "מיטלטלין שהם של כמה בעלים, בעלותו של כל אחד מהם לפי חלקו בשיתוף מתפשטת על מלוא המיטלטלין ואין להם חלק מסויים בהם" (סעיף 9(א) לחוק המיטלטלין, התשל"א - 1971) וכן "מקרקעין שהם של כמה בעלים, בעלותו של כל אחד מהם לפי חלקו מתפשטת בכל אתר ואתר שבמקרקעין ואין לשום שותף חלק מסויים בהם" (סעיף 27 לחוק המקרקעין, התשכ"ט - 1969). משמע, אף אם יש למצית קניין מסוים בדבר אותו הוא שורף, הרי בכל מולקולה ומולקולה, יש גם רכיב קנייני שהוא "לא לו". מכאן שעבירת ההצתה חלה גם על המצית רכוש שהוא שותף בו, בגין הפגיעה בקניין האחר.

35. עקרון זה כבר נקבע גם בפסיקה. הטענה כי הצתת רכוש משותף אינה עבירה נדחתה כדבר הברור מאליו על ידי בית המשפט העליון בע"פ 4134/98 **מדינת ישראל נ' הייב** (מיום 7.9.98). חזרו על כך אף מספר בתי משפט מחוזיים בהזדמנויות שונות, ראו לדוגמא ת"פ (מחוזי י-ם) 13244-09-10 **מדינת ישראל נ' צוונר** (מיום 11.5.11), ת"פ (מחוזי חיפה) 30639-12-11 **מדינת ישראל נ' מוסעב עמאש** (מיום 15.11.12), ב"ש 2556/07 (מחוזי נצרת) **מדינת ישראל נ' עומרי** (מיום 12.8.07) ועוד.

36. אולם, **כל הנאמר עד כאן בפרק זה הוא בבחינת "למעלה מן הצורך"**. יש לזכור כי העבירה היא "המשלח אש בדבר לא לו". הנאשם לא התכוון לשרוף רק את אותה ספה או את אותה מגבת, כעולה מאיומיו והתנהגותו המפורטים לעיל. **העיקר הוא שכוונתו הייתה לשרוף את "הבית"** היינו את דירת המגורים על תכולתה. **דירת המגורים כולה בוודאי אינה שלו**. הצתה פיזית של רכיבים מסוימים בבית, בכוונה "לשרוף את הבית" כבר מקיימת את העבירה המושלמת "המשלח אש בדבר..." והרי הוא שילח אש בבית. **משמע, אפילו אם היה מוכח שכל הפריטים שבערו בפועל שייכים רק לו, עדיין העבירה מתקיימת אם פריטים אלה הם בתוך הבית, שאינו שלו, והם תחילת ביצוע של "שריפת הבית", כפי שאיים שיעשה. מעשה כזה אף אינו רק ניסיון להצית הבית אלא עבירה מושלמת של "שילוח אש" בבית.**

37. **סיכומו של דבר**, הוכח שהנאשם התכוון להבעיר הבית ושילח אש בבית פעמיים על ידי הבערת פריטים מסוימים, בכך "שילח אש" בבית. חזקה על הרכוש שנשרף בפועל, בשני אירועי ההצתה (לכל הפחות הספה והמגבת) כי אינם של הנאשם אלא של אמו. ככל שיש מקום לספק כלשהו, הרי שזה ספק שמא מדובר ברכוש בו יש לו שותפות כלשהי. אולם, גם בהנחה כי מדובר ברכוש משותף הרי שהוא עדיין ביצע העבירה בדבר "לא לו", כעצם שריפת הפריטים עצמם. אולם, מעבר לכך, אף מעשה ההצתה של פריטים של המצית בלבד, כאשר אלה בתוך הבית ומהווים תחילת מעשה של שילוח אש בכל הבית, כאשר הבית עצמו אינו של המצית בלבד, מקיים את

העבירה המושלמת.

38. יוזכר כי כל הנאמר לעיל, אינו נכון לגבי מעשה ההצתה הראשון שבאישום השני (סעיף 4). שהרי נוכח הכיבוי המיידני על ידי הנאשם עצמו, לא ברור כי כאן הייתה כוונה לשלח אש בבית. ייתכן שמדובר בשריפת כמה פריטים בודדים על מנת לחזק את האיומים בהם סחט הנאשם כסף מאמו. אף לא נמסר מה בדיוק נשרף באירוע זה אלא "קרטונים ובגדים". לפיכך, ניתן לומר בדוחק רב, שקיים ספק שמא אלה רק קרטונים ובגדים של הנאשם עצמו. מכיוון שלא ברור כי במעשה זה הייתה כוונה לשלח אש בבית כולו, יש לקבל את טענת הסנגור לגבי אירוע זה בלבד.

39. **נוכח האמור, יש להרשיע הנאשם בשתי עבירות הצתה.** האחת - ההצתה השנייה שבאישום השני, והאחרת - ההצתה שבאישום השלישי. לגבי מעשה ההצתה הראשון שבאישום השני, הרי שמעשה זה, מחמת הספק, יסווג רק כ"גרימת היזק בזדון", כהצעת הסנגור.

תוקף הוראת הקצין ומודעות הנאשם למגבלה

40. אין מחלוקת כי הנאשם נעצר לאחר אירועי האישום הראשון, ושחרר בהחלטת קצין ממונה, הבאה לידי ביטוי במוצגים ת/14 (אסמכתא לשחרור) ות/15 (כתב ערובה). המסמכים הוגשו בהסכמה, לפיכך לא הובא הקצין המטפל להעיד בעניין זה. אין מחלוקת כי המעשים המפורטים באישום השני והשלישי מהווים הפרה של תוכן תנאי הערובה, לכאורה, כמוסבר באישום הרביעי.

41. אולם, טענת הסנגור היא כי הוראת הקצין הממונה פגומה על פניה, באשר אין היא חתומה על ידי הנאשם. זאת, למרות שהנאשם עצמו, בעדותו, מודה שחתם על טופס "אמרו לי לחתום על ערבות, חתמתי והלכתי בלי לקבל טופס. לא ידעתי שיש צו ... הרחקה מהבית 15 יום".

42. לאחר עיון בכתב הערובה, אני מסכים עם הסנגור שלא הוכח שהצו בתוקף ויש לו דין של "הוראה חוקית". ראשית, כידוע, לפי סעיף 42 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, תנאי השחרור של חשוד הנקבעים על ידי קצין, תלויים בהסכמת החשוד (אף אם אינה חופשית ומרצון). זאת, בניגוד לבית המשפט אשר רשאי לקבוע תנאים אף ללא הסכמה.

43. אכן, בדרך כלל ההסכמה באה לידי ביטוי בחתימה על הטופס, והנאשם הרי העיד שחתם על טופס ערובה כלשהו. אולם, המדינה לא הוכיחה כי הנאשם חתם על טופס הערובה הזה, הכולל את כל התנאים.

44. יתרה מזו, החשוד אמור לחתום על הטופס בשני מקומות. המקום האחד על כך שהקצין איפשר לו לומר את דברו וכי הוא מבין את התנאים שנקבעו (בחלק הראשון של הטופס ת/15). לאחר מכן (לקראת סוף הטופס) יש חתימה שנייה על כך שהנאשם מסכים להיבטים הכספיים, מבין כי עלול להיעצר בעת הפרה ומבין כי הסכום עלול להיחלט.

45. מעבר לכל זה, בטופס יש מקום לחתימה נוספת, של שוטר המאשר את חתימתו של החשוד. בת/15 מופיעים פרטים מודפסים של השוטר שאמור היה לאשר החתימה של החשוד וכן חותמת של

הקצין. אולם, חתימתם של הקצין או השוטר המאשר חתימת החשוד אינה קיימת לכאורה. פגם, המעמיד את נסיבות מילוי הטופס בספק עוד יותר גדול.

46. מעבר לספקות אלה, חסר פרט חשוב מאוד, והוא האישור שמאן דהו הסביר לנאשם את התנאים. בראש הטופס, נרשם "ניתנה לחשוד הזדמנות להשמיע את טענותיו לאחר שהוסברה לו ההחלטה ותנאיה על ידי: ...". ואז יש אפשרות שיסומן כי הקצין הממונה עצמו הסביר התנאים, או כי "הח"מ", היינו השוטר המאשר החתימה, הוא אשר הסביר. דא עקא, שלא מסומן בטופס אף לא אחת מבין האפשרויות. אם כן, מהי טענת המדינה? מי הסביר לנאשם את תנאי הטופס?

47. קשה לקבל את הטענה כי הנאשם עצמו הבין את התנאים מעצם העובדה שהוא חתם. ראשית, לא הוכח כי הנאשם חתם על הטופס הזה דווקא, לא בתחתיתו ולא בחלק בו מצהיר כי הוסברו לו תנאי השחרור. שנית, במישור החזותי הטופס עצמו אינו פשוט, אלא מורכב, ורשום בשלוש שפות במקביל. לא כל אחד מסוגל לפענח את הכתוב בו בקלות, ולמצוא את תנאי השחרור, במקום בו נרשמו. יודגש בהקשר זה, כי מדובר באותיות קטנות ביותר, פחות מ- 2 מ"מ. גודל, שאינו הולם חוזה אחיד צרכני וכל שכן שאינו הולם טופס האמור להגביל תנועות אזרח, עם סנקציות פליליות ואזרחיות נלוות. בתנאים אלה, אין בעצם החתימה, מבלי שהוכח כי התקיים הסבר בעל פה, כדי לוודא שחשוד מבין את התנאים (לעניין גודל אותיות - השוו תקנות הגנת הצרכן (האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן), התשנ"ה-1995).

48. יאמר עוד שבטופס היחיד שכן חתום על ידי השוטר, האסמכתא לשחרור ת/14, פרטי תנאי השחרור עצמם אינם מסומנים. אף כאן יש אינדיקציה שתנאי השחרור לא הוסברו בעל פה, וממילא לא הייתה לגביהם הסכמה, הסכמה שהיא תנאי לתקופתם.

49. למרות שקיומה של מחלוקת בעניין תקפות תנאי השחרור הוגדרה עוד בתחילת הדרך, המדינה לא הביאה את אחד משני העוסקים במלאכת השחרור כדי להסביר את נסיבות השחרור בערובה, והסתפקה בהגשת המסמכים הפגומים בהסכמת הסנגור. אף לאחר עדות הנאשם כי לא הבין את תנאי השחרור, לא ביקשה המדינה להביא עדות הזמה.

50. נוכח כל האמור, יש רגליים לטענת הנאשם כי לא הוסברו לו תנאי השחרור, כי הוא לא הבין שאסור לו לחזור לבית אמו למשך 15 יום ואם חתם, חתם מבלי שהוסבר לו, מבלי שהבין ומבלי שהסכים. **בהעדר הוכחה לקיום התנאים ההכרחיים לתקפות הוראת הקצין, המסקנה היא שלא היה תוקף של "הוראה חוקית" לתנאי השחרור שנקבעו לכאורה.**

51. ממילא מוכחת גם הטענה החלופית של הנאשם. טענה לפיה אף אם התנאים היו בתוקף, הוא לא ידע עליהם ולכן חלה הגנה של "טעות במצב דברים".

52. נוכח כל האמור, אני מזכה את הנאשם מהעבירות המיוחסות לו באישום הרביעי.

סיכום ותוצאה

53. נוכח כל האמור, אני מזכה את הנאשם מהעבירות המיוחסות לו באישום הרביעי, ומרשיעו בכל המעשים והעבירות המיוחסות לו בשלושת האישומים הראשונים, למעט מעשה ההצתה הראשון שבאישום השני (סעיף 4), אשר לגביו מורשע הנאשם בעבירת היזק בזדון בלבד. לגבי מעשה ההצתה השני באותו אישום, הסחיטה באיומים באישום זה, ולגבי כל העבירות באישום הראשון והשלישי, מורשע הנאשם.

ניתנה היום, ג' ניסן תשע"ד, 03 אפריל 2014, במעמד הנאשם, ב"כ עו"ד בניה, והתובעת עו"ד לוי-סיגל.